

СЕКЦІЯ 2

Актуальні питання обліку окремих об'єктів та проблеми впровадження міжнародних стандартів обліку і фінансової звітності

років тому, але виникає дуже багато питань і проблем при його використанні на практиці.

Список використаних джерел

1. Гуцаленко Л.В. Формування та облік фінансових результатів відповідно до П(С)БО 30 «Біологічні активи»/ Л.В. Гуцаленко // Облік і фінанси АПК.- 2006.- № 11.- С. 96-99.
2. Облік сільськогосподарської діяльності: Навчальний посібник / За ред. Жука В.М. - К.: Видавництво ТОВ «Юр-Агро-Веста», 2007. - 368 с.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи». Затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 18 листопада 2005 р. № 790.

Прокопишин Оксана

к.е.н., старший викладач,

Нижник Соломія

магістр

Львівський національний аграрний університет

м. Дубляни

ОЦІНКА НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ З ПОЗИЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО І ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ

Світова практика свідчить про посилення ролі нематеріальних активів у системі нарощування національного багатства, при цьому спостерігається зростання частки вартості об'єктів інтелектуальної власності у вартості майна компанії. Інтелектуальна власність сама по собі має високу вартість і може слугувати об'єктом для купівлі-продажу. Тому сьогодні існує об'єктивна потреба реального відображення у фінансовій звітності підприємств вартості нематеріальних активів й інтелектуальних ресурсів, які привертають особливу увагу потенційних інвесторів. Однак цей процес уповільнюють невизначеність механізму оцінки вартості нематеріальних активів та існування двох економіко-правових систем – податкової й обліково-аналітичної, які по-різному тлумачать категорію «нематеріальні активи» [1].

Питання сутності, оцінки та відображення в обліку нематеріальних активів є актуальними в умовах економіки, що ґрунтується на інтелектуальній власності. Про це свідчать дослідження В. Александрова, І.

Бігдан, Л. Бражна, Ф. Бутинець, В. Геєць, В.Жук, В. Івашкевич, А. Клименко, Т. Ковальчук, Л. Михайлова, та зарубіжних вчених-економістів: Х. Андерсен, Е. Брукінг, М.Ф.Ван Бреда, Д.Е.Гурман, Д.Доунс, Л.Едвінссон, А.Козирев, Д.Колдуел, М.Мелоун, Б. Нідлз, Т.Стюарт.

Незважаючи на значну кількість наукових праць та вагомі досягнення в області формування, управління та ефективності використання нематеріальних активів, залишилися дискусійними ряд проблем щодо розробки системи управління нематеріальними активами на підприємствах АПК, оцінки ефективності використання [3].

Метою статті є дослідження економічної суті об'єктів нематеріальних активів з позиції бухгалтерського та податкового обліку, а також проблем їхньої оцінки. Щоб з'ясувати сутність нематеріальних активів підприємства необхідно виходити з їх економічної характеристики.

Так, у податковій системі нематеріальні активи визначаються як нематеріальний актив – об'єкти інтелектуальної, в тому числі промислової власності, а також інші аналогічні права, визнані у порядку, встановленому відповідним законодавством, об'єктом права власності платника податку. Отже, головна ознака для визначення нематеріальних активів – отримання підприємством виключних майнових прав на об'єкт інтелектуальної власності, тобто можливості їх відчуження.

В обліковій системі нематеріальні активи визначаються як, немонетарний актив, який не має матеріальної форми та може бути ідентифікований [4].

Специфіку нематеріальних активів як неуречевленої частини майна підприємства відображають особливості їхньої оцінки. У наш час відповідно до вимог законодавства оцінка має обов'язково застосовуватися усіма суб'єктами господарювання (незалежно від їх виду та форми власності), оскільки інформація про майно господарюючого суб'єкта в обліку має бути представлена виключно у грошовому вимірнику. На державному рівні порядок проведення вартісної оцінки активів регулюється за допомогою положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Даними стандартами також визначається порядок використання результатів оцінки при веденні бухгалтерського обліку.

Оцінка вважається однією з ключових проблем бухгалтерського обліку. Якщо ж говорити про нематеріальні активи, то «проблемність» оцінки зростає в декілька разів. Викликано це тим, що поряд з вибором методу оцінки виникають додаткові труднощі, пов'язані з ідентифікацією витрат, що формують первісну вартість нематеріальних активів та відсутністю абсолютно ідентичних активів на ринку.

Не дивлячись на велику кількість нормативних актів, обліку нематеріальних активів приділяється не належна увага. Порівнюючи показники фінансової звітності українських та зарубіжних компаній

СЕКЦІЯ 2

Актуальні питання обліку окремих об'єктів та проблеми впровадження міжнародних стандартів обліку і фінансової звітності

видно, наскільки незначною є доля нематеріальних активів в балансі. За кордоном даному об'єкту бухгалтерського обліку приділяються значно більше уваги. Причинами такої ситуації є несформований ринок нематеріальних активів, недосконала нормативно - законодавча база, розбіжності в області облікового регулювання (наприклад, відмінність в питаннях ідентифікації в українській та міжнародній практиці) [2].

З міжнародної точки зору, оцінка – це процес визначення грошових сум, за якими мають визнаватися і відображатися елементи фінансових звітів в балансі та звіті про фінансові результати. У фінансових звітах, відповідно за міжнародними стандартами використовують кілька різних основ оцінки з різним ступенем та в різних комбінаціях, а саме:

- історичну собівартість (первісна);
- поточну собівартість;
- вартість реалізації (погашення);
- теперішню вартість.

У національних стандартах бухгалтерського обліку можна зустріти майже півсотні різних словосполучень, в яких використані поняття «вартість» і «оцінка». Більшість з них є різновидами оцінки [3].

Для визначення вартості активів інтелектуальної власності та нематеріальних активів у цілому, так само, як і в процесі оцінки іншого майна підприємства, відповідно до міжнародних стандартів оцінки використовують три основні підходи: витратний, прибутковий (дохідний), ринковий. У межах кожного з цих підходів, у свою чергу, можна виділити кілька конкретних методів оцінки вартості нематеріальних активів.

Використовувані на практиці підходи до оцінки вартості нематеріальних активів орієнтовані переважно на міжнародні стандарти оцінки майна (МСО). Ці стандарти були розроблені Міжнародним комітетом зі стандартів оцінки майна (TIAVSC) і набрали чинності з 1994 року.

В загальному розумінні поняття «нематеріальні активи» в різних країнах не відрізняється. Критеріями віднесення до такого виду активів є відсутність матеріальної форми, довгостроковість використання та здатність приносити дохід. Відмінності ж спостерігаються на рівні складу нематеріальних активів, їх відображення в балансі, визначення терміну використання тощо [2].

Облікове відображення інформації про нематеріальні активи повністю неможливе без використання даних, отриманих за допомогою оцінки, адже у звітності дані про цей специфічний вид активів наводяться лише у грошовому вимірнику. До того ж оцінка є невід'ємною складовою бухгалтерського обліку та має неодмінно здійснюватись при веденні господарської діяльності будь-яким підприємством або організацією задля

повного відображення в обліку інформації про активи, які знаходяться у власності певного підприємства, та можуть бути використанні для досягнення поставленої мети. Оскільки, лише володіючи повною та достовірною інформацією про активи (як матеріальні, так і нематеріальні) можливо прийняти рішення, що «зіграють» на користь господарюючого суб'єкта.

Список використаних джерел

1. Брукинг Э. Интеллектуальный капитал / Пер. с англ. По ред. Н.Л. Ковалик. / Энни Брукинг. –СПб. : Питер, 2001. – 288 с.
2. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку : монографія/ С.Ф. Голов. – К. : Центр навч. літ-ри, 2007. – 522 с.
3. Мельник Л.Ю. Управління нематеріальними активами та ефективність їх використання на підприємствах АПК : дисертація / Л.Ю. Мельник.: УДАУ, 2008. – 105с.
4. Сук П. Облік нематеріальних активів / П.Сук // Бухгалтерія в сільському господарстві. – 2003. - № 17. – С.2-10.

Семенишена Наталія

к.е.н., доцент,

Каракозов Олексій

слухач магістратури

Подільський державний аграрно-технічний університет

м. Камянець-Подільський

ВИТРАТИ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ ТА ЇХ ВІДОБРАЖЕННЯ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ ІНСТИТУЦІЙНИХ ОДИНИЦЬ

Місце перебування витрат майбутніх періодів у фінансовій звітності, зокрема, в балансі є предметом наукової дискусії, оскільки на відміну від інших перерахованих статей балансу вони не мають ліквідність і не можуть бути перетворені в наявні засоби звичайним шляхом.

На нашу думку, Ш розділ Активу «Витрати майбутніх періодів» є зайвим як розділ, виходячи з наступних аргументів.

З позицій статичного балансу витрати майбутніх періодів — чужерідний елемент. Прихильники статичного балансу виходять з того, що в активі повинно бути показано майно (засоби), але про яке майно